

Прва основна школа краља Петра Другог

Ужице

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ЛИКОВНУ КУЛТУРУ

ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Време трајања програма: од 2022/2023. до 2025/2026. године

АКТИВ НАСТАВНИКА ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ

ЛИКОВНА КУЛТУРА

разред: пети

годишњи фонд часова: 72

недељни фонд часова: 2

Циљ наставе и учења *ликовне културе* је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.

р.бр.	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	ФОНД ЧАСОВА			
		обрада	вежбање	остало	свега
1.	ЛИНИЈА	10	8	2	20
2.	ОБЛИК	14	4	2	20
3.	РИТАМ	7	9	2	18
4.	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	5	7	2	14
укупно		36	28	8	72

Кључни појмови: Цртеж, ликовни елементи, материјали и технике, визуелно, галерија, музеј, дводимензионално и тродимензионално, раван, простор, додиривање, преклапање, понављање, правилно, спонтано, апстрактно, шема, примењена уметност, културно наслеђе, сигнал, знак, симбол, визуелна комуникација, дизајн

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; Пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; Гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; Користи одабране садржаје као подстицај за	ЛИНИЈА	- Непосредно извлачење линија са различитим цртачким материјалима, на различитим подлогама и колажање - Својства и врсте линија - Линије у природи - Линија као средство за стварање различитих ликовних својстава површина - Линија као	- Компетенција за целоживотно учење, - комуникација, - рад са подацима и информацијама, - дигитална компетенција, решавање проблема, - вештина сарадње, - вештина за живот у демократском друштву, - брига за здравље, - еколошка компетенција, - естетска компетенција, - предузетничка	- вербално- текстуални (кроз разговор и дискусију дефинисање појма линија и њених карактеристика- својстава и врста); - илустративна- корелација са природом и појавом линије у природи; - подстицање на опажање различитих врста и карактера линија у природи; - практично- демонстративни поступак (извлачење линија различитим ликовним техникама на различитим материјалима- меке оловке на различитим подлогама, темпере, колаж); - примена игре као методе учења и приступа задатку;

стварање оригиналних цртежа; Разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; Црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; Искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности;		ивицатродимензионалног тела <u>Проширени садржаји</u> Савремена средства за цртање – дигитална табла и оловка за цртање, 3Д оловка, апликативни програми за цртање... аматерски цртеж, дечји цртеж, схематски цртеж, технички цртеж, научне илустрације... Занимања у којима је неопходна вештина слободоручног цртања;	компетенција	- дефинисање илустрацијом и демонстрацијом линије као границе 3д облика у техници вајања; - подстицање, коректура (савети које наставник даје у току практичног рада, питања која наводе ученика на промишљање и развијање идеја); -увођење и примена савремених технологија у настави (3Д оловка, апликативни програми за цртање, виртуелна посета пећини Ласко, нпр); -кооперативно учење; - естетска анализа (изражавање ставова, идеја, мишљења и вредности на позитиван и аргументован начин, тумачење и разумевање уметничког дела/ученичког рада); - вредновање, организовање одељењских изложби.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

- Историја (Уметност праисторије)
- Биологија (Прачовек)
- Математика (врсте линија)
- информатика и рачунарство (цртање на рачунару)
- Географија(уметност одређеног подручја)
- Српски језик(књижевност)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
упућује, објашњава, дефинише нове појмове, проверава, илуструје, мотивише ученике зарад, подстиче ученике на повезивање са садржајима из других предмета, усмерава учениково извршавање ликовног задатка, организује наставу, прати рад појединца и група, вреднује, припрема избор из литературе	повезују, закључују, бележе, усвајају нове појмове, примењују знања на одговарајућим примерима, разумевају, доживљавају, повезују стечена знања са знањима из других предмета, износе утиске, учествују у тумачењу, усвајају нове термине, практично примењују стечена знања на сопственом раду;

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
– пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; – гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; – наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; – обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; – преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; – комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; – објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; – разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; – искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно;	ОБЛИК	– Природа и њени облици – Својства- карактеристике облика – Луминообјекти – Врсте облика – Основни површински и тродимензионални облици – Величина облика и међусобни однос величина – Груписање облика у равни или простору <u>Проширени садржаји</u> Уметничко наслеђе – наслеђе етно културе. Значајни римски споменици на тлу Србије.	-Компетенција за целоживотно учење, - комуникација, -рад са подацима и информацијама, -дигитална компетенција, решавање проблема, -вештина сарадње, -вештина за живот у демократском друштву, -брига за здравље, -еколошка компетенција, -естетска компетенција, -предузетничка компетенција	- вербално -текстуални - кроз објашњавање, разговор и дискусију - дефинисање појма облика и његових карактеристика (својства и врсте, 2д и 3д облици, величине облика и међусобни односи, груписања, планови, реална и имагинарна функција облика..); - илустративи- кроз конкретне примере из човекове средине, историје уметности и корелацијом са другим наставним предметима (за сваку наставну јединицу); - практично -демонстративни -кроз употребу разних прво појединачних основних, а потом комбинованих ликовних материјала и техника (цртеж, слика, вајање, графика, колаж...); - креирање задатака; - подстицање, коректура; - естетска анализа заједно са ученицима (ум. дела и ученичких радова) и вредновање; -корелација са историјом, биологијом, математиком; -вербално илустративни подстицај кроз заједничко дефинисање појма светлински објекти и колаж- примена у енеријерима као витражи, амбијентална решења и зидне декорације, као фасаде, илустрација... -ЛЕД технологија у савременој уметности, обликовање простора светлом; - илустративи- кроз конкретне примере из човекове средине, историје уметности и корелацијом са другим наставним предметима (за сваку наставну јединицу); - виртуелна посета неком музеју; - демонстрација и примена нових материјала (разне провидне фолије у боји, дијапројектори, провидни и непровидни папири); - креирање задатка, - пређење, коректура, естетска анализа и вредновање дечијих радова; -вербално илустративним методама уз објашњавање, ест. анализу и разговор заједно са ученицима дефинисати дизајн као грану ликовне уметности и њену утилитарну и естетску функцију; напретка;

МЕЂУПРЕДМЕТНОПОВЕЗИВАЊЕ

- Историја (уметност праисторије)
- Биологија (природни облици)
- Математика (геометријски облици)
- Информатика и рачунарство(цртање на рачунару)
- Географија(уметностигеографија)
- Српскијезик(Књижевност)
- Музичкакултура(Ритам,Облик,Визуелноспоразумевање)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
упућује, објашњава, дефинише нове појмове, проверава, илуструје, мотивише ученике зарад, подстиче ученике на повезивање са садржајима из других предмета, усмерава учениково извршавање ликовног задатка, организује наставу, прати рад појединца и група, вреднује, припрема избор из литературе	повезују, закључују, бележе, усвајају нове појмове, примењују знања на одговарајућим примерима, разумевају, доживљавају, повезују стечена знања са знањима из других предмета, износе утиске, учествују у тумачењу, усвајају нове термине, практично примењује стечена знања на сопственом раду,

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
описује ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; поређује утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и	РИТАМ	- Ритам у структурама природних и вештачких материјала: линија, облика и боја - Слободан и спонтан ритам линија, боја, облика, мрља - Својства орнамента	- Компетенција за целоживотно учење, - комуникација, - рад са подацима и информацијама, - дигитална компетенција, решавање проблема, - вештина сарадње,	- вербално- текстуални (кроз разговор и дискусију дефинисање појма ритма; - илустративна корелација са природом (ритам у природи, смена дана и обданице, смена годишњих доба, падавине, таласи); - подстицање на опажање различитих врста ритмова у структури облика и у текстури природних и вештачких облика; - практично- демонстративни поступак (израда

где та знања може применити; гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност;		- Слободно ритмичкокомпоновање <u>Проширени садржаји</u> Уметничко наслеђе – значај праисторијског наслеђа на простору Србије и у свету.	-вештина за живот у демократском друштву, -брига за здравље, -еколошка компетенција, -естетска компетенција, -предузетничка компетенција	задатака у којима се истиче понављање линија, боја, облика да би се постигла динамичност или ред); -корелација са музиком, плесом и књижевности; - креирање задатака; - подстицање, коректура; - разумевање уметничког дела/ученичког рада; - вредновање, организовање одељењских изложби, учење на разликама и процена сопственог напретка;

МЕЂУПРЕДМЕТНОПОВЕЗИВАЊЕ

Музичка култура (ритам)
Биологија (биљни и животињски мотиви)
Математика (облици, симетрија)
информатика и рачунарство(цртање на рачунару);
Географија(уметностигеографија)
Српскијезик(Књижевност)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
упућује, објашњава, дефинише нове појмове, проверава, илуструје, мотивише ученике зарад, подстиче ученике на повезивање са садржајима из других предмета, усмерава учениково извршавање ликовног задатка, организује наставу, прати рад појединца и група, вреднује, припрема избор из литературе	повезују, закључују, бележе, усвајају нове појмове, примењују знања на одговарајућим примерима, разумевају, доживљавају, повезују стечена знања са знањима из других предмета, износе утиске, учествују у тумачењу, усвајају нове термине, практично примењује стечена знања на сопственом раду,

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; тумачи једноставне визуелне информације; –објасни зашто је наслеђе културе важно.	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	- Визуелно споразумевање - Обликовање и преобликовање употребних предмета <u>Проширени садржаји</u> Уметничко наслеђе – значај наслеђа за туризам и за познавање сопственог порекла.	Компетенција за целоживотно учење, - комуникација, - рад са подацима и информацијама, - дигитална компетенција, - решавање проблема, вештина сарадње, - вештина за живот у демократском друштву, - брига за здравље, - еколошка компетенција, - естетска компетенција, - предузетничка компетенција	- вербално- илустративним подстицајима кроз разговор са ученицима дефинисање и проширивање знања из области визуелног споразумевања (облицима, начинима, улогом, средствима и значајем); - корелација са свакодневним животом, књижевношћу, драмским уметностима- фотографија, филм, телевизија, видео; - креирање задатка, увођење и примена савремене технологије у настави; - примена игре као методе учења и приступа задатку, невербална комуникација- читање информација; израз лица и карактеристичан положај тела; - кооперативно учење; - пређење, коректура, естетска анализа и вредновање дечијих радова; - обликовање и преобликовање употребних предмета, разговор значају уметности за одржив развој;- креирање задатка; - подстицање ученика и вршење коректуре, давање предлога, сугестија, повратне информације о раду; - естетска анализа (изражавање ставова, идеја, мишљења и вредности на позитиван и аргументован начин, тумачење и разумевање уметничког дела/ученичког рада; - вредновање, организовање одељењских изложби, учење на разликама и процена сопственог напретка;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

- Српски језик(Књижевност)
- Музичка култура (ритам)
- Биологија (биљни и животињски мотиви)
- Историја (симболи кроз историју)
- Математика (симетрија, прецизност)
- Информатика и рачунарство (цртање)
- Географија(уметности географија)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
упућује, објашњава, дефинише нове појмове, проверава, илуструје, мотивише ученике зарад, подстиче ученике на повезивање са садржајима из других предмета, усмерава учениково извршавање ликовног задатка, организује наставу, прати рад појединца и група, вреднује, припрема избор из литературе	повезују, закључују, бележе, усвајају нове појмове, примењују знања на одговарајућим примерима, разумевају, доживљавају, повезују стечена знања са знањима из других предмета, износе утиске, учествују у тумачењу, усвајају нове термине, практично примењује стечена знања на сопственом раду,

Општа предметна компетенција

Ученик развија креативан, радозан и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника. Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментише и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи. Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења. Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности. Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета. Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.

Основни ниво - На основном нивоу ученик има следеће компетенције: Изражава своја осећања и идеје користећи основне технике визуелних уметности. Уме да пронађе изворе и информације потребне за креативан рад. Учествује у школским и ваншколским активностима кроз стваралаштво у визуелним уметностима. Познаје вредност сопствене културе и културе других народа.

Средњи ниво - На средњем нивоу ученик има следеће компетенције: Развија своја осећања и идеје користећи различите медије визуелне уметности. Развија интересовања и самостално проналази потребне информације. Активно учествује у школским и ваншколским активностима. Разуме специфичности различитих уметничких дисциплина. Уочава повезаност знања из различитих области или предмета. Разуме вредност сопствене културе и културе других народа.

Напредни ниво - На напредном нивоу ученик има следеће компетенције: Развија и изражава своја осећања, идеје и ставове и адекватно користи различите медије визуелне уметности. Негује и развија своје склоности и интересовања за уметност. Самостално истражује изворе и информације потребне за креативан рад и решавање проблема. Осмишљава и учествује у тимским активностима које доприносе развоју и побољшању друштвене заједнице. Разуме специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина. Повезује знања из различитих области или предмета и примењује их у различитим животним ситуацијама. Свестан је вредности сопствене културе и културе других народа. Разуме универзални језик уметности.

Специфичне предметне компетенције

Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост.

Основни ниво- Ученик истражује и примењује знања о основним материјалима, медијима, техникама и ликовним елементима која се користе у визуелним уметностима. Ученик познаје најважнија уметничка дела из културног наслеђа свог и других народа, развија свест о културним вредностима и схвата важност њиховог очувања.

Средњи ниво⁹- Ученик проналази и развија своје идеје истражујући природно и вештачко окружење, свет маште и осећања (посматрајући, анализирајући и сакупљајући потребне информације) за стваралачки рад. Ученик препознаје улогу и вредност визуелне уметности као саставног дела свакодневног живота, нарочито као средства комуникације.

Напредни ниво - Ученик проучавајући уметничка дела истражује и анализира методе, технике, садржаје и подстицајно их примењује у свом стваралачком раду. Способан је да изрази став о свом раду и радовима других уочавајући различита значења и идеје. Ученик праћењем културних догађаја постаје активна публика и/или учесник у јавном и културном животу заједнице и развија своје критичко мишљење.

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ И ПОСТИГНУЋА – ЛИКОВНА КУЛТУРА

Наст. област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни
1. ЛИНИЈА	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне меди-је, материјале и технике (цртање, сликање, ваја-ње) визуелних уметности ЛК. 1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица...)	ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) 2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт	ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.3.3. користи другаместаизвореда би проширио своја знања из уметности

Наст.област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни
2. ОБЛИК	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне меди-је, материјале и технике (цртање, сликање, ваја-ње) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК. 1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица...)	ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) 2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт	ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства материјал, тех-нику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принцип и садржаја на свом раду и на радовима других ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.3.3. користи другаместаизвореда би проширио своја знања из уметности

Наст. област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни
3. РИТАМ	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне меди-је, материјале и технике (цртање, сликање, ваја-ње) визуелних уметности ЛК. 1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица...)	ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)	ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства материјал, тех-нику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принцип и садржаја на свом раду и на радовима других

Наст. област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни
4. ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне меди-је, материјале и технике (цртање, сликање, ваја-ње) визуелних уметности ЛК. 1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерија, атеље, уметничка радионица...)	ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) 2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт	ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.3.3. користи другаместаизвореда би проширио своја знања из уметности

ПЛАНЕВАЛУАЦИЈЕ			
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање			
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ И КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (Правилникооцењивању)		Поступак праћењаоцењивања и инструментиза праћењенапредовања	Време
А)Степен оствареностициљева ипрописаних,односно прилагођенихстандардаи	- ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима	- Формативно оцењивање: свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску наставника током целе године; -Комисија ученика и наставника: Учесталост јављања на часу по месецима са пресеком стања на крају полугодишта;	Белешке сачасова Пресек стањана месечномнивоу

исхода: -вештине ликовног изражавања и разумевања, -примена и вредновање научених поступака и процедура; -рад са различитим врстама ликовних материјала и -рад на различитим врстама ликовних задатака; -уметничко изражавање; -вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и -извођење радних задатака.	постигнућа, добија оцену одличан (5); - ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену врло добар (4); - ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену добар (3); -ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, односно захтеве који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и, добија оцену довољан (2); -ученик који не показује способност репродукције и примене и чија знања нису ни на нивоу препознавања, не изводи закључке, критички не расуђује и не показује интересовање за учешће, добија оцену недовољан (1)	-Усмено одговарање: Свеобухватност одговора, хоризонтално и вертикално повезивање градива, самосталност у одговарању; - Практичан рад: Оцена се одређује кроз естетску анализу наставника и ученика заједно, неретко учешћем и осталих ученика у разреду након реализације наставне јединице. Рад који у потпуности задовољава естетске критеријуме у складу са ликовним задацима (оцена 5) Рад који углавном задовољава и види се уложени труд (оцена4) Рад који делимично задовољава – испод прага могућности ученика (оцена 3) Мала количина уложеног труда (оцена2) Нимало уложеног труда (оцена 1) -Свеска из ликовне културе: Прегледа се на крају школске године, по жељи ученика и није обавезна. -Бодовање активности везаних за посете културним догађајима: Усмени извештај о посети галерији, музеју, позоришту или другој културној манифестацији поткрепљен доказима (краћим рефератом у свесци, каталогом, фотографијама...), уз смислено излагање доноси ученику 15 бодова. 30 бодова је оцена 5. - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика): По потреби организовати сарадњу у групи тако да су сви чланови укључени, вреднује се степен знања свих чланова групе, квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група.	Пресек стањапо тромесечјима На крајушколског одине
Б) Ангажовање у настави и самосталност у раду: -одговоран однос према раду и постављеним задацима, -исказано интересовање и	-веома висок степен ангажовања ученика (5) -висок степен ангажовања ученика (4) -уз ангажовање ученика (3) -ангажовање ученика (2) - потпуно не ангажовање ученика (1)	-Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) -Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) -Учешћу на такмичењима, ликовним конкурсима. -Посета културно-историјским институцијама и догађајима -Несебичном пружању помоћи другим ученицима -Израда паноа, ППТ, различитих врста излагања	пресек стања на тромесечју

мотивацију за учење и напредовање, -активно учествовање у настави, сарадњу са другима			

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања,)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

Ликовна секција

У оквиру овог предмета организоваће се рад ликовне секције са фондом од 36 часова на годишњем, односно једног часа на недељном нивоу. Секција ће бити организована за ученике од V- VIII разреда који исказују интересовање и поседују одређене вештине и таленат за рад у ликовној уметности. У раду секције биће приређене изложбе ученичких радова поводом Дана школе и других значајнијих датума. Ученици ће учествовати на наградним конкурсима, посетити изложбе у Градској галерији и Јокановића кућу. Радиће на естетском уређењу школског простора и неким другим садржајима који буду договорени са њима на почетку сваке школске године. Детаљан план рада секције биће у годишњем плану рада школе.

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА:

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљеви и задаци секције су да окупи заинтересоване ученике и додатно развија њихово стваралачко и креативно мишљење и деловање. На ликовној секцији ученици ће се оспособљавати да што боље одговоре на постављене задатке, предстојеће конкурсе и такмичења, разне свечаности, прошире и стекну нова знања о ликовним техникама и њиховим применама у практичним задацима.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Договор о реализацији секције	1	Слушају, питају, предлажу	мотивише за рад	дијалогска	Развијање креативности и стваралачког мишљења
Цртање Сликање Графика Фотографија (слободан избор мотива и медија)		-активно учествује, поставља питања посматра, повезује, закључује -самостално израђује маштовита и оригинална ликовна решења -врши естетске процене радова -истражује и експериментише кроз различите ликовне медије и технике	-одговара на питања -подстиче на стваралачко мишљење -подстиче ученика да закључује, истражује материјале и сам долази до решења -буди машту и креативност	индивидуални и -групни	-разуме и схвата начине организовања ликовних елемената у композицији -познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, материјала и техника -уочава везу ликовних елемената, принципа и садржаја

Уређење школског простора		- Уређење учионица и кабинета - Уређење паноа -Осликавање или декорисање школског простора	-прати и усмерава рад ученика	- индивидуални - групни рад	- развијање способности код ученика да креира, упореди, осмисли и створи.

НАПОМЕНА: Посете културним институцијама (галерије, музеји, споменици културе) – 6 часова.

Напомена: Све евентуалне корекције програма наставе и учења ликовне културе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Програм је израђен према одредбама чланова 60. и 61. ЗОСОВ-а (88/2017) и члана 26/а Закона о основном образовању у васпитању

- (Просветни гласник бр. 9. од 30. октобра 2017, стране 85-88)